

LIETUVOS PALEONTOLOGIJA NETEKO DIDŽIOS MOKSLININKĖS

VALENTINA KARATAJŪTĖ-TALIMAA

1930 12 07–2022 08 02

Palaidota Rokantiškių kapinėse

Rodos, visai neseniai sveikinome Valentina, Valę, Valiušą, Valją, gavus „Aukšinių geologo plaktuką“, pažymėjome 90-ies metų jubiliejų, o rugpjūčio 2-ąją teko su ja atsisveikinti ir palydėti į Rokantiškių kalnelį...

Gimusi 1930 m. gruodžio 7 d. Lazdijuose finansininko Mikalojaus Karatajaus šeimoje, pagal vyrą Talimaa, Valentina buvo mūsų 1949–1954 m. Vilniaus universiteto geologų kurso pažiba, 1953-iais pradėjusi dirbti Mokslų akademijos Geologijos ir geografijos institute ir likusi jame visą aktyvų mokslinį gyvenimą. V. Karatajūtė-Talimaa ilgainiui tapo didžia mūsų krašto mokslininke, Lietuvos paleontologijos korifėjumi, pagarsėjo detaliais mikroskopiniais pasaulinės reikšmės ankstyvųjų stuburinių tyrimais. Baigusi puikią profesoriaus Dmitrijaus V. Obručevo mokyklą, Valentina paleontologinėse ekspedicijose tyrė devono ir silūro ichtiofauną – Šventosios upės atodangose Lietuvoje, Padniestrės Podolėje, Taimyre, Šiaurės Žemėje, Tuvoje, Mongolijoje, Špicbergene, Šiaurės Urale ir kituose regionuose. Ėjo ten, kur tikėjosi rasti ankstyviausių stuburinių mikroliekanų, o suradusi jas kambro uolienose Kanovindros dykumoje Australijoje tapo žinoma visame paleontologijos pasaulyje.

V. Karatajūtė-Talimaa – habilituota fizinių (geologijos ir mineralogijos) mokslų daktarė, Lietuvos geologų sąjungos Garbės narė ir Ukmergės miesto Garbės pilietė, akademiško Juozo Dalinkevičiaus vardinės premijos (2003 m.) ir garbės ženkle „Aukšinis geologo plaktukas“ laureatė (2020 m.). Šie titulai liudija mokslininkės pasiekimus ir pripažinimą, o svarbiausiu nuopelnu laikyčiau jos vardo ir autorystės įrašus pasaulio ankstyvųjų stuburinių evoliucijos metraštyje – keliose dešimtyse naujų rūšių, genčių ir aukštesniųjų taksonų eponimų.

Valentina Talimaa – „Aukšinio geologo plaktuko“ laureatė, 2020 m. V. Breivienės nuotr.

Sužinoję apie skaudžią netektį nuoširdžią užuojautą vyrui dr. Reinui Talimaa, sūnui Andres, dukrai Viljai ir kitiems artimiesiems pareiškė Lietuvos paleontologai ir geologai, fosilinių stuburinių paleontologijos korifėjus, Kanzaso universiteto profesorius Hansas Peteris Šulcas (Schultze), Australijos Brisbano Kvinslando muziejaus profesorė Susana Turner, Estijos ir Prancūzijos paleontologai – dr. Tiju Miarsas (Tiiu Märss), profesorius akademikas Dmitrijus Kaljo, Danielis Gužetas (Goujet) ir kt.

Valentina išėjo ramiai, palikusi didžiulį mokslinį palikimą ir puikius atsiminimus.

Algimantas Grigelis